

Natuurpunt
As

Memorandum gemeenteraadsverkiezingen 2024

Beste politici van onze leuke gemeente As,

Volgend jaar 2024 worden er weer verkiezingen uitgeschreven en zijn de Assenaren aan zet om een goed en degelijk bestuur te kiezen.

Wij als natuurvereniging willen helpen om jullie partij programma kleur te geven.

Met ons degelijk memorandum hopen we dat jullie geïnspireerd raken om deze gemeente de nodige groene impulsen te geven.

We leven in tijden waar biodiversiteit, milieu en natuur zeer belangrijk zelfs levensnoodzakelijk zijn.

Nu heeft de gemeente As wel veel groen, waar we zeer trots op mogen zijn, maar dat wil niet zeggen dat we bij de pakken moeten blijven zitten, er is nog veel ruimte voor verbetering en dat willen wij Natuurpunt As samen met jullie verwezenlijken .

Jullie mogen ons altijd contacteren voor verdere inlichtingen en samenwerking.

Hartelijke groeten en veel succes met het opstellen van jullie verkiezingsprogramma.

Het bestuur van Natuurpunt As

Ons memorandum

1. Respect voor natuurpatrimonium en natuur

Naast "Trots op As" willen we ook "trots op de natuur in As" zijn. As is niet de bosrijkste, maar wel de natuurrijkste gemeente in Limburg. Daar mogen we best fier op zijn, maar we mogen het niet vanzelfsprekend vinden. De natuur heeft het in het algemeen niet gemakkelijk. Daarom moeten we hetgeen ons nog rest goed beschermen. Bij plannen en initiatieven in en rond de natuur wordt best zorgvuldig bekeken of er geen onomkeerbare schade wordt aangericht. Zachte recreatie is in principe geen probleem, zolang het geen massatoerisme wordt. Zo kan iedereen, inwoner, bezoeker, toerist, blijven genieten van de rust, zonder natuur en medemens te storen.

Draag zorg voor bestaande houtkanten, holle wegen (zoals Heulkenstraat), bomenrijen.

Specifiek liggen in As volgende natuurgebieden: Bosbeek (bovenloop, midden), Klaverberg, Caelenhaag, Aan de Gaelenberg, Rouwmortelheide en Heiderbos. Voor de volgende gebieden vragen we speciale aandacht:

1.1. Natuurverbindingen (corridors)

De bosstrook langs de Technische Dienst (Ambachtslaan) en ook het Kolenspoor hebben een verbindingfunctie tussen de terril en de Mechelse Heide. Ter hoogte van de KMO-zone is de bosstrook erg smal. Een verdere versmalling dient vermeden te worden. Idealiter zou deze natuurverbinding verbreed worden. Knelpunt blijft hierbij de N75. Zonder functionele ecopassage stoten de dieren op een wildraaster en een drukke gewestweg. Een natuurverbinding of -corridor heeft dan weinig zin.

Onder de spoorwegbrug ter hoogte van de oude kiezelgroeve ten noorden van de N75 kan een corridor voor onder andere gladde slang uitgewerkt worden.

Natuurpunt As vraagt om het doorgaand verkeer over de kiezelweg tussen het Rouwmortelven en het Stokkemerbosven en Heuvelsven (aansluiting op Groot Homo, Dilsen-Stokkem) te verbieden en onmogelijk te maken. Op langere termijn moet er een oplossing komen voor de aangelanden, die via deze route toegang tot hun woning hebben. Bij voorkeur verdwijnen deze woningen.

1.2. Caelenhaag

Crossers en mountainbikers brengen veel schade toe aan de droge beekvallei en de specifieke mossenflora.

1.3. Rouwmortelheide

Handhaving met betrekking tot de toegankelijkheidsregelgeving.

1.4. Heiderbos

Handhaving met betrekking tot de toegankelijkheidsregelgeving: vooral loslopende honden en mountainbikers. We willen ook het aantal ingangen beperkt zien.

1.5. Particuliere tuinen

Een ecologische tuin is een onderhoudsvriendelijke tuin. In ons versnipperd Vlaanderen vormen tuinen belangrijke verblijfplaatsen en stapstenen voor dieren en planten. Tuinrangers helpen inwoners om ecologisch verantwoorde keuzes te maken in hun tuin, en zo de natuur een handje te helpen.

Roep een halt toe aan de verkiezeling van de (voor)tuinen. Begin met sensibiliseren: planten hebben een airco-effect; stenen reflecteren de hitte alleen maar. De biodiversiteit in een stenen tuin is nul.

Promoot, of verplicht 'natuurinclusief bouwen'. Nu nieuwbouwwoningen moeten voldoen aan strenge energienormen vinden verschillende dieren geen gaatjes en kiertjes meer om in te nestelen. Veel dieren met de stempel 'ongedierte' geraken niet meer binnen, maar ook de meer aabare soorten en kwetsbare soorten zoals vleermuizen, zwaluwen en huismussen geraken in moeilijkheden. Dat kan verholpen worden door onder andere volgende aanpassingen: inbouwstenen voor vleermuizen, of speciale dakpannen voor huismussen.

2. Hecht waarde aan bomen

Bomen zijn een belangrijke bontgenoot in de strijd tegen klimaatverandering: zo slaan CO₂ op, leveren zuurstof en hebben een airco-effect door verdamping en door schaduw.

Bovendien vinden heel wat dieren een schuilplaats, woonplaats of gedekte tafel in en rond bomen. Bomen in de directe buurt heeft ook een positieve invloed op ons humeur, ons welzijn, en bij uitbreiding onze gezondheid.

Helaas zien veel mensen een boom in de tuin, langs de straat of bij de burens als een lastpost.

Kies daarom voor een strenger bomenbeleid: verbied kandelaren of kandelaberen. Snoeien kan onder voorwaarden. Vermijd het kappen van bomen buiten bosgebied.

Zorg er bij de aanplant van nieuwe bomen in het openbaar domein voor dat deze alle groeikansen krijgen. Geef ze voldoende ruimte, zodat snoeien overbodig blijft. Zorg ook voor een voldoende grote 'boomspiegel' (de bodem rondom de stam), zodat regenwater goed kan infiltreren. Een bloemperkje of plantenbed rondom de boomstam is mooi meegenomen.

3. Openbare ruimte

As is de natuurrijkste gemeente van Limburg. Daar zijn we trots op, maar dat neemt niet weg dat we aandacht moeten besteden aan openbaar groen. Anders dreigen het centrum en de woonkernen grijze woestijnen te worden in een natuurrijke omgeving. Directe nabijheid van groen in de woonomgeving heeft immers een directe positieve impact op het welzijn. Dat hoeft geen stadspark te zijn, een klein grasveld met enkele struiken en bloemen, een boom met volle kruin, een weelderige berm brengt ons al een heel eind.

- Laat een bermbeheerplan opstellen, rekening houdend met de aanwezige planten. Durf ook om enkele bermen niet te maaien.
- Om de bijen (en andere insecten) te helpen hebben we meer (streekeigen) bloemen nodig. Promoot het project 'bye bye gazon' en geef zelf het goede voorbeeld: vervang (delen van) openbaar gazon door wilde bloemen, vaste planten, struiken. Of maai minder, de natuur doet de rest vanzelf.
- Promoot actief de jaarlijkse plantenverkoop van Natuurpunt Limburg. Sponsoring met een gratis boom of struik per klant is steeds mogelijk.
- Herbekijk de plannen voor het kerkplein van As. Is meer groen een optie? Het grasplein voor de kerk van Niel heeft ook veel potentie. Geen inspiratie? Vraag het aan de inwoners.
- Voorzie bostoiletten of composttoiletten nabij het speelbos.

Blijf ook de komende legislatuur aandacht besteden aan de volgende punten:

- Ga voor halfverharding op parkeerplaatsen, zo blijft het regenwater niet staan, en rijdt niemand zich vast in de modder. Tussen de halfverharding zal groen kansen krijgen. Eenvoudig maaien is al voldoende;
- Vervang bestaande riolering door gescheiden riolering;
- Voorzie openbare gebouwen van groendaken of groene gevels;
- Let erop dat grootschalige bouwprojecten (openbaar of privaat) ook groene elementen voorzien zoals groendaken, groene gevels, graspleinen (of nog liever bloemenweides), bomen met voldoende ruime boomspiegels (en liefst nog met beplanting),...;
- Overweeg de aanleg van spaarbekkens om overstromingen te voorkomen en een geleidelijke infiltratie te bekomen;
- Erken de potentie van de Bosbeek als natuurlijk meanderende, relatief zuivere waterloop. Dring bij Riopact aan om de overstorten in de bovenloop prioritair weg te werken. Het is toch logisch dat dit probleem eerst bij de bron wordt aangepakt, vervolgens systematisch opschuivend stroomafwaarts? ;
- Integreer criteria rond duurzaamheid, water, groen,... in de gunningsprocedure voor openbare aanbestedingen.

4. Samenwerking met de Natuurpuntafdeling

- Blijf toelagen voorzien voor aankoop, inrichting, ontsluiting van natuurgebieden in beheer bij Natuurpunt As;
- Zorg voor een ambitieus beheer van de eigen gronden. Of verkoop deze aan Natuurpunt;
- Voorzie de mogelijkheid voor Natuurpunt As om regelmatig een artikel te plaatsen in InfoAs.
- Promoot actief activiteiten rond week van het bos, week van het park, week van de biodiversiteit
- Bied logistieke ondersteuning aan de Natuurpuntafdeling. Denk bijvoorbeeld aan uitlenen van klein materiaal, ter beschikking stellen van graafmachine met bestuurder, afvoeren van maaisel of takken, ter beschikking stellen van werkuren voor beheerwerkzaamheden...

5. Functionele minaraad

Het in stand houden van adviesraden betreft de burger bij het beleid en helpt zo een draagvlak voor beleidskeuzes te creëren en/of behouden. De adviesraad is een door burgers gedragen klankbord voor actuele zaken die leven in de gemeente. De raad dient dan ook op de hoogte te worden gehouden van lopende en komende projecten en milieu- of natuurgerelateerde zaken. Zij kan niet alleen advies verlenen, maar ook initiatieven nemen.

De minaraad kan onder andere:

- Naast de GECORO beoordelen of een project maatschappelijk, ecologisch en ruimtelijk een verantwoord initiatief is. De gemeente staat sterker in haar schoenen wanneer de adviesraad achter de genomen beslissing staat. Dat maakt het standpunt beter verdedigbaar.
- Nagaan hoe bij een nieuw project natuur ingeschakeld kan worden als klimaatbuffer.
- Voorstellen doen voor initiatieven rond natuurbeleving, natuurbescherming, bevordering van de biodiversiteit...

6. Communicatie met Natuurpunt As en met de minaraad

Natuurpunt As blijft graag op de hoogte van projecten en initiatieven die een invloed kunnen hebben op de natuur, de biodiversiteit of de open ruimte. Zo kunnen zij proactief helpen om eventuele negatieve effecten te beperken. Anderzijds kan de vereniging ook als partner optreden bij een initiatief dat de biodiversiteit een duwtje in de rug geeft.

De minaraad kan, naast adviseren, ook een partner zijn bij projecten. Ook hier is een heldere, proactieve communicatie noodzakelijk voor een optimale werking.

7. Omgevingsambtenaar

Waar mogelijk zal Natuurpunt de gemeente en de omgevingsambtenaar bijstaan met raad en expertise.

8. Ontharding

In Vlaanderen was de gemiddelde verhardingsgraad in 2021 15,3 %. In As was dat in 2021 11,6 %. Een aardig aandeel hiervan is onnodig verhard, zoals parkings, ongebruikte wegen, pleinen... Welke openbare verhardingen kunnen in As vervangen worden door groen, of desnoods halfverharding? We weten zeker dat er ook in As plekjes zijn die onnodig verhard zijn. Bomen, struiken, vaste planten, bloemenperkjes, grasperkjes, halfverharding,... alternatieven troef. Geef het goede voorbeeld en ga voor minder steen en beton. Eén speelplaats werd al onthard met Vlaamse subsidies, laat het project een inspiratiebron zijn voor de andere speelplaatsen.

9. Bosbeheerwerken: nadere regels bepalen voor aannemers en toezicht houden op de uitvoering

Handhaaf de naleving van de regels in de gunningscriteria en/of contracten voor bosbeheerwerken. Vaak worden bossen en boswegen volledig vernield door de zware machines. Bovendien veroorzaken deze zware machines bodemverdichting.

10. Afval

Een verkleining van de afvalberg is absoluut noodzakelijk.

- Blijf actief initiatieven zoals geefpleintjes en repair-café's ondersteunen en promoten;
- Promoot tweedehandswinkels, zowel voor het aanbrengen van beschikbare goederen, als voor het aankopen in deze winkels;
- Promoot initiatieven zoals out of use, zij zamelen elektrische apparaten in en geven het een tweede leven;
- Voorzie premies voor herbruikbare luiers en verklein zo de restafvalberg;
- Publiceer periodiek (per kwartaal of per jaar) het aantal boetes en totaal van de boetes op sluikstorten.
- Ook 'groenstorten' is sluikstorten. Tuinafval, gemaaid gras, afgedankte struiken en fruitresten worden zonder pardon in bos en berm gedumpt. Veel mensen zijn zich van geen kwaad bewust: "Dat vergaat toch?". Maar weinigen weten dat deze planten kunnen gaan woekeren, en dat tuinafval inderdaad wel vergaat, maar de bodem ongevraagd bemest en zo bramen en brandnetels laat woekeren.

11. Energie

11.1. Hernieuwbare energie

Naast energiezuinig leven betekent de “Convenant of Mayors” ook het voorzien van hernieuwbare energie. Dit vraagt soms grote investeringen. Kosten en baten kunnen hierbij ook verdeeld worden via een zogenaamd burgercoöperatief, waarbij individuele burgers of verschillende gemeenten een samenaankoop doen, of aandelen kopen van een windturbine of zonnepanelen.

Zo zouden daken van openbare gebouwen (gemeenschapscentrum, sporthal, scholen) voorzien kunnen worden van zonnepanelen, waarvan inwoners aandelen kunnen kopen. Hoe zit het met de verlichting en verwarming van deze gebouwen? Ga voor LEDverlichting en zonneboilers, maar bovenal: isolatie.

Indien blijkt dat geothermie een rendabele optie is, moet As open staan voor deze nieuwe technologie.

11.2. Duurzame renovatieprojecten

Door stijgende energiekosten is energiebesparing populair. Geef tips en blijf informeren en sensibiliseren. Tip: alles begint bij isolatie. Of stel bijvoorbeeld energiemeters ter beschikking. Zuinig omspringen met energie is immers niet alleen goed voor de portemonnee, het is ook een noodzakelijk onderdeel van een duurzame samenleving.

Speciale aandacht moet zeker uitgaan naar huurwoningen en sociale woningen. De minder gegoeden onder ons zijn het meest gebaat bij energiebesparing, maar hebben vaak niet de middelen om deze zware investeringen te doen. Informatie op maat, wegwijs naar gunstige tarieven, sociale leningen en gratis energiescans, ... kunnen sociaal kwetsbaren over de streep trekken of op weg helpen. Vraag aan uw vertegenwoordiger in de sociale huisvestingsmaatschappij om dit op te nemen.

11.3. Houtkachels

Oude houtkachels geven veel fijn stof, ook bij de verbranding van zuiver hout. Er mag trouwens enkel zuiver, droog hout verbrand worden. Geverfd hout verbranden is verboden. Maar wie weet dit? En wie houdt zich strikt aan de regels? Informeer en controleer.

Hou met name toezicht op het gebruik van allesbranders: hierin mag zowel hout als steenkool verbrand worden, maar niet "alles", zoals de naam doet vermoeden.